

volledigheid, perfectionisme. Altijd loopt er ergens een barst of tragiek doorheen. Een pinup-girl met een geaccepteerd lijden om een onoplosbaar probleem is een onmogelijkheid; evenmin als een elektronen denkmachine iemand van een zorg om een kind zal kunnen verlossen.

In het arts-zijn vinden wij beide terug: het visionaire uitstijgen boven de techniek, waarbij deze altijd voorwaarde sine qua non blijft en het weten van de schoonheid en de barst die er bij hoort, onverbreekelijk. Door deze twee eigenschappen kan de arts in staat zijn een situatie net zo aan te voelen dat de mens zich bevrijd voelt ondanks een bestaand en blijvend probleem. Deze combinatie geeft een gevoel van relativiteit en bescheidenheid ten aanzien van eigen mogelijkheden, een machtig geloof in het herstel van de mens als natuurlijk wezen en in de natuur van de mensheid, een grote ootmoed en bewondering voor alles waartoe de mens geschapen is, naar zijn ongelooflijke gevarieerde schoonheid en onvoorvoelde nuanceringen.

Zo staat de arts in zijn praktijk. Wegend en wikkend, altijd op de tweesprong. In de ene hand: optimale deskundigheid, die hem een gesloten geheel geeft voor iedere klacht en stoornis, waterdicht en objectief volkomen wetenschappelijk verantwoord. In de andere hand: een gevoel van relativiteit, een weten van de dood, van het lijden van de mens in welk menselijk vlak ook en de volslagen onmacht van de arts er ook maar iets aan te doen, een zich persoonlijk verbonden weten als mens met de medemens.

Geen arts is een waar arts die niet beide nastreeft. Optimale deskundigheid door een steeds weer zich bekwamen, twijfelen en research. Een zo groot mogelijke belangstelling, liefde en begrip voor de patiënt, die zich als een eenmalig mens persoonlijk tot de arts als persoon wendt.

Geachte Collegae,

Ik ben er mij van bewust u vanmiddag met problemen te hebben geconfronteerd, die kritiek en discussie mogelijk maken. Indien mijn betoog op de realiteit berust, zal het duidelijk zijn, dat wij aandacht zullen moeten hebben voor de problemen en de vragen die de patiënt ons stelt en de antwoorden die wij hierop moeten geven. Onbevooroordeeld, eerlijk en volgens medische normen, zullen wij de problemen als artsen moeten benaderen.

Genezen door de arts is: het subjectieve lijden van de patiënt in zijn objectieve fenomenen bestrijden, waarbij de arts bereid is dit subjectieve lijden te onderkennen en zonder oordeel of norm te aanvaarden. Misschien zullen wij voor sommige klachten, symptomen en stoornissen andere wegen moeten inslaan dan de tot nu toe gebruikelijke, zonder dat wij als arts zullen verschillen van de artsen die ons in de loop der eeuwen zijn voorgegaan.

Zelfkritiek, wetenschappelijke normen en fantasie zullen ons moeten blijven leiden in een nooit aflatende belangstelling en liefde voor de mens in nood die zich tot ons wendt.

Entgemeenschap

Hoewel „huisarts en wetenschap” er niet naar streeft om actuele berichten uit het binnenland in haar kolommen op te nemen, kunnen zich soms gebeurtenissen voordoen, die van dusdanige importantie zijn voor de algemeen practicus, dat niet stilstaan bij zo'n evenement als een ommissie zou moeten worden aangetekend.

De plannen om, in navolging van de op 1 december 1952 gestarte inentingten te Tilburg, in heel het land entgemeenschappen op te richten zijn in een ver gevorderd stadium, zoals in Medisch Contact van 14 november 1958 uitvoerig is uiteengezet. Door Royaards werd zeer scherp geformuleerd, dat de huisartsen in deze entgemeenschappen een zeer voorname plaats aan het front van de preventieve maatregelen zullen innemen.

Het is wel eens nuttig om bij een dergelijk feit als de instelling van entgemeenschappen even stil te staan en zich ervan bewust te worden waarom bepaalde zaken op dit moment blijkbaar rijp zijn om te kunnen worden gerealiseerd. Uiteraard zijn hierbij vele factoren in het spel en hoewel het interessant zou zijn, om ze stuk voor stuk te analyseren, wil ik mij beperken tot het citeren van enkele zinnen uit het rapport van de commissie van Rooy (1952, Commissie inschakeling huisarts en huisarts-gemeente-arts in preventief en positief gezondheids-werk).

„Het aantal mensen, dat momenteel door het preventieve werk bereikt wordt, is nog niet bevredigend. Een aanzienlijke verbetering zou tot stand kunnen worden gebracht door een goede samenwerking tussen overheid en huisartsen. Belangrijke factoren voor het werk zijn: propaganda, organisatie en financiering, naast de praktische uitvoering.

Ondanks een van Overheidswege gevoerde propaganda is het toch de huisarts, die bij de patiënten aan huis, dus in de gezinnen de meeste overredingskracht zal kunnen uitoefenen. Een enkel woord van de huisarts zal in vele gevallen meer succes hebben, dan een reeks pamfletten of courantenartikelen.

Optimale resultaten zullen alleen kunnen worden bereikt bij een samenwerking, waarbij ieder zijn taak scherp ziet.”

In de entgemeenschap zal de huisarts kunnen bewijzen, dat hij deze nieuwe taak volledig op zich neemt.

Van dichtbij heb ik kunnen meemaken welk een enorme hoeveelheid arbeid door I. A. van Goor, huisarts te Tilburg, is verzet om de gedachte van de entgemeenschap tot een realiteit te helpen maken; een woord van erkentelijkheid namens de huisartsen in Nederland lijkt mij geenszins overbodig!

H.